

Davetiye Krizi Değil, Başörtüsüne Tahammülsüzlük Krizi!

Esra Çifçi Dindar

Ak Parti iktidara geldiği günden bu yana iki yılı aşkın bir zaman geçti. Bu süreçte Ak Parti iktidarı AB ile ilişkilerde önemli adımlar attı. Uygulamada eksiklikler yaşanıyor olsa da insan hakları ve özgürlüklerle ilgili birtakım yeni düzenlemelere imza atıldı. Bu yeniliklerin birçoğunda hükümet, devletin geleneksel otoritesi ve bu otoritenin bel kemiğini oluşturan oligarşik ve militer sınıflarla şu ana kadar ciddi bir çatışmaya girmede. Zaman zaman yükselen çatlak seslerin dışında bu kesimlerden de AB sürecine karşı olumsuz bir tutum gösteril(e)medi. Ak Parti seçimlerden önce halka vaatlerini 28 Şubat darbe sürecinde zirveye tırmanan ekonomik ve sosyal sorunları çözmek hususunda yoğunlaştırmıştı. Özellikle darbe süreçlerinde mağdur olan bazı kesimler Ak Parti'nin AB sürecinden de faydalanarak ülkede kısıtlanan özgürlükleri genişleteceği, hak ihlallerini ortadan kaldıracığı kanaatindeydiler ki, aynı kaygılarla Ak Parti'den ümitli olan en önemli kesimi hiç şüphesiz 28 Şubat darbesi ile başta başörtüsü yasağı olmak üzere yürürlüğe konan pek çok yasakla zulme uğramış İslami duyarlılığa sahip insanlar oluşturmaktaydı.

3 Kasım seçimlerde Ak Parti büyük bir oy farkıyla iktidar oldu. Yürürlükteki sisteme insan hakları ve özgürlüklere dair hemen hemen hepsi AB sayesinde gerçekleşen tamiratlar da bulundu. Fakat tüm bu zaman zarfında Ak Parti, İslami kesimin taleplerini cevaplandırmaktan itina ile uzak durdu. Çok açık ve net bir biçimde ifade edilebilir ki; bu konulardaki hiçbir yasağı kaldıramadı, aksine hükümetin içine gömüldüğü derin sükut halı sayesinde özellikle başörtüsü konusunda mevcut yasaklamaların çerçeveleri daha da genişletildi ve özel hayata müdahale edecek tarzda yaygınlaştırıldı.

Ak Parti'nin İslami kesimin taleplerini gündeme taşıma da gösterdiği çekingen tavrı, İslam'ın bir yaşam tarzı olduğunu reddeden ve halkın inancından kaynaklanan değerlerine ve fiillerini hakir gören oligarşik ve militarist azınlığın azgınlığını daha da artırdı. Batı'nın değer tahakkümü, ekonomik dayatmaları ve siyasi işgaline dair hükümetin icraatlarına halkın iradesine rağmen destek veren asker-sermaye-medya-bürokrasi dörtlüsü, söz halkın inancını yaşama taleplerine, ifade ve muhalefet özgürlüğüne geldiğinde Ak Parti hükümetini "sen bugün varsın yarın yoksun" dercesine tehdit ettiler ve değişenlere rağmen 81 yıldır değişmeyen sistemin asıl sahiplerinin kendileri olduğunu hatırlattılar. Başörtüsü, eğitimin özgürleştirilmesi, imam-hatiplilerin yaşadığı eğitim eşitsizliğinin giderilmesi ve Müslüman bireyin dinini öğrenme ve öğretme hakkı gibi konularda laik Cumhuriyetin ezeli ve ebedi sahipleri baskılarını artırarak devam ettirmekteler. Üstelik darbe dönemlerinde halkın muhalefetine rağmen uygulamaya konan yasaklamalarına meşruiyet oluşturmaya çalışmaktalar.

Gerçekten de Türkiye'de Kemalizm'i ve laikliği halk üzerinde bir şantaj aracı olarak kullanmayı adet edinmiş kesimler mevcut yasalarda yeri dahi bulunmayan uygulamalarını Ak Parti'nin edilgen ve ertelemeci tavrını fırsat bilerek meşrulaştırmaya çalıştılar. Askeri darbe dönemleri hariç, 28 Şubat öncesine kadar eğitim kurumlarında ve devlet dairelerinde başörtüsü yasak değilken, Ak Parti döneminde yasağın nasıl hukuki ve doğal bir süreç olduğu iddiaları daha bir yoğunlaştı. Kamusal alan tartışma konusu olmaktan çıkıp tam bir dogmatik despotizm olarak ortaya çıktı. Adeta bütün yasaklamalar ve baskılar normal şartlarda ortaya çıkmış düzenlemelermiş gibi bütün bir halka kanıksatılmaya çalışıldı. Bir bakıma tarih yeniden yazıldı, yazılmaya devam ediliyor.

Sınırları Kemalizm tarafından çizilen silahlı bürokrasi, hükümet üyeleri dahil halka, yasaklarla nasıl yaşayacağını öğretiyor. Güya yasama organını elinde bulunduran hükümet dahi, hukuki ve akli hiçbir meşruiyeti olmayan uygulamalarla denetim altında tutuluyor. Aynen en son yaşanan resepsiyon krizinde başörtülü oldukları için bir kez daha kapı dışarı edilen milletvekili eşleri gibi. 28 Şubat sürecinde dahi görülmemiş bir uygulama başlatarak başörtülülere Çankaya Köşkü'ne kabul etmeyen Sezer, bu keyfi ve hiçbir hukuki dayanağı bulunmayan uygulamasını yine sürdürdü. 29 Ekim Cumhuriyet resepsiyonu için eşi başörtülü olan milletvekillerini tek tek fişleyerek, eşsiz davetiye gönderdi.

81 yıldır devletin otoritesinde kemikleşen çağdaş, batılı ve laik insan tipini halka zorla benimsetmeye çalışan oligarşik yapılanmanın en son kahramanı Sezer'in bu tutumu, İslami hassasiyete sahip halka tek bir mesaj vermektedir: Başörtülü iseniz, laik cumhuriyet düzeni için herhangi bir insani varlığınız, kaydınız söz konusu olamaz. Sezer'in bu tavrıyla şahsiyeti yok sayılanlar hiç şüphesiz sadece milletvekili eşleri değil, toplumun çoğunlunu oluşturan ve egemen zihniyetin baskı ve yıldırma politikalarına rağmen halen başörtülü olan bütün Müslüman kadınlardır. Ancak Sezer bir kere daha, bütün başörtülü kadınların kişiliklerini ve insani haklarını hakir görmüştür. Sezer'in şahsında sembolleşen saplantı düzeyindeki laiklik politikaları başörtüsü simgesi üzerinden İslami kimliğin önce kamusal alandan tecrit edilmesini sonrasında ise tamamen asimile edilmesini hedefliyor. Sezer'in politikası akla tek bir soru getirmektedir: Acaba cumhura karşı kronik bir hastalık halini alan bu politika cumhuriyetin değiştirilemez, aynı zamanda gizli niteliklerinden birisi midir?

Cumhurbaşkanı Sezer, milletvekili eşleri üzerinden bütün başörtülü kadınlara karşı yürüttüğü bu insanlık dışı muameleyi bu yıl daha da ileri götürmüş, insanların inançlarına ve tercihlerine tahammül edemediği gibi düşüncelerine ve ifade özgürlüklerine de yasaklamalar getirmeye kalkmıştır. Sezer'in davetiye göndermediği kişiler arasında geçen sene davetiyelerini iade ederek uygulamayı protesto eden milletvekilleri de yer almaktadır. Yani Sezer, tamamen keyfi olarak uygulamaya koyduğu laiklik menşeli buyruklarının tartışılmasına dahi dayanamamakta ve adeta bir diktatör gibi kendisini eleştiren herkesi cezalandırmaktadır.

Sezer'in ve toplumun dini ve siyasi özgürlüklerine duyarsızlığı geleneksel hale gelmiş eski toprak cumhuriyetçilerin bu tavırları bir kere daha kanıtlamıştır ki; Ak Parti hükümeti başörtüsü yasağı konusunda çözümü erteledikçe yasakçılar daha da azgınlaşmakta ve baskılarını yoğunlaştırmaktadırlar. Bu gerçeğe rağmen Ak Parti'li vekiller Sezer'in keyfi tutumuna yine ciddi bir tepki göstermekten kaçındılar. Kamuoyunun Sezer zihniyetine karşı kendilerine gösterdiği tüm desteğe ve çağrılara rağmen milletvekillerinin çoğunluğu davetiyeleri geri iade etme cesaretini dahi gösteremediler. Bu anlamda en ciddi tepki Adana Milletvekili Ziyaettin Yağcı'nın eşi Sabahat Yağcı'nın Sezer'in yasakçı tutumuna karşı yükselttiği itirazı ile sınırlı kaldı. Yağcı, Sezer'in başörtülü olduğu gerekçesiyle kendisine davetiye göndermemesini yayınladığı bir mektup ile protesto etti ve Sezer'in tavrını "Cumhuriyeti yalnız 'başı açık olanların rejimi' haline getirme arzusu" olarak tanımladı.

Hiç şüphesiz Ak Partili vekiller bu mesajı dikkate almalı ve başörtüsü zulmüne kendi eşlerinin İslami, insani ve şahsi özgürlüklerini savunmaya başlayarak tepki göstermeli idiler. Fakat Ak Parti, sorunu, her zamanki gibi üstünü örterek geçiştirmeyi tercih etti. Çoğu milletvekili sınırları nezaketsizlik boyutlarını çoktan aşmış olan bu buyurgan tavrı en fazla davete gitmeyerek protesto edebildiler.

Bu toplum, Sezer'in mezkur siyasetini, mensup olduğu jakoben geleneği iyi tanıdığı için garipsememektedir. Ancak Sezer'in başörtülü Müslüman kadınları tahkir etme arenasına dönüşen resepsiyonuna hiçbir ciddi tepkide bulunmayan Ak Parti'liler, bu sorumsuz ve duyarsız tavırlarından dolayı kınanmayı hak ediyor aslında.

Ak Parti'nin başörtüsü konusundaki bu duyarsızlığı ne yazık ki öğrenci affı konusunda da görülmektedir. Af konusunda gözlemlenen öncelikli zaaf, Ak Parti'nin başörtüsü sorununu çözmek konusunda hiçbir ciddi adım atmadan öğrenci affını gündeme getirebilmesidir. Bu tavır kendisinden af değil özür, erteleme değil çözüm bekleyen başörtülü öğrencilere ve İslami duyarlılığa sahip halka karşı Ak Parti'nin nasıl duyarsız hale geldiğini göstermesi açısından önem taşımaktadır. Ak Parti, inanma ve inandığını yaşayarak ifade etme özgürlüğüne dair talepleri hem hiçbir iyileştirme yapmadan görmezden gelmekte, hem de "başörtülülere kapsamayacak bir af düzenlemesi" yapacağına ve kaygılanacak bir durum olmadığına dair egemen baskıcı güçlere teminatlar vermektedir.

Bugüne kadar yaşanan tecrübeler kanıtlamıştır ki; sorunu yok saymak ya da ertelemek çözüm getirici değil, çözümü zorlaştırıcı ve yasağı meşrulaştırıcı bir rol oynamaktadır. Ak Parti artık halka karşı mı yoksa halka rağmen gücü ve ekonomiyi elinde tutan bir avuç azınlığa karşı mı sorumlu olduğu hususunda bir tercih noktasındadır. Hükümet, hükümet etmenin gereği olarak, halka rağmen egemen olanların sessizleştirme ve tek tipleştirme hedef alan zihniyeti ile bir an önce hesaplaşmalıdır. Bu gerçek ortadayken Ak Parti'li vekillerin kendilerinden çözüm bekleyen başörtülü kadınlara "Eşlerimiz gibi evde oturun!" dercesine, uygulanan ayrımcılığa sessiz kalması kabul edilemez bir tutumdur. Halka özgürlük vadedenler ve insan hakları çerçevesinde bir misyon üstlendiklerini belirtenler, en azından vaatleriyle tutarlı davranmalıdırlar.

Haksöz Dergisi Sayı: 164 - Kasım 2004

Kaynak: Davetiye Krizi Değil, Başörtüsüne Tahammülsüzlük Krizi! - Esra Çifçi Dindar